

Szőnyi Iskolai 5. évfolyam Tükör

Szőnyi Iskolai Tükör

**Körkép a Szőnyi Benjámín Református
Általános Iskola 2022/2023-es
tanévről**

Szerkesztette: Sulyok Csaba

Lektorálta: Csák-Kozma Mariann

Borítófotó: A nyolcadikosok Budapesten

Készítette: Bán-des Fontaine Annamária

Hódmezővásárhely, 2023.

Tartalomjegyzék

Az édesanyák köszöntése imával, üzenettel, verssel (szőnyis diákok).....	4
Sulyok Csaba: „Emberé a munka, Istené az áldás” (Zsolt 127,1). Interjú Bán Csabával, a Hódmezővásárhely-Ótemplomi Református Egyházközség vezető lelkipásztorával.....	15
Sulyok Csaba: A mi kertünk (vers).....	26
Kardos Csongor (4/b): Viráginfluenza (vers).....	29
Kiss Bátor Koppány (7/b): Méltóságos Grófúr. Levél gróf Széchenyi Istvánnak (házipolgozat).....	31
Mucsi Marcell (4/b): Zűrös tavasz (vers).....	35
Posta Anna: Fiziko-teológiai költemények Szőnyi Benjámin kéziratban maradt neolatin versgyűjteményében (tanulmány).....	37
Rostás Ákos (4/b): Zokni wikipédia, avagy amit egy zokniról tudni kell (humoros történet).....	50
„Peonza univerzum” (történetek).....	52
Nagy Liliána (4/c): Zokni mese (mese).....	54
A református hittanórák ihlette alkotások (rajzok).....	59
Szőnyi anno. Képek az iskola múltjából.....	66
A Szőnyi Benjámin Református Általános Iskola repertórium (1994-2000).....	69

Az édesanyák köszöntése

Ima az édesanyákért

Drága Jó Istenem!

Köszönöm, hogy nekem olyan anyukám van, aki gondoskodik rólam! Mindent megad nekem, amire csak szükségem van: ételt, italt. Tudja, hogy mit szeretek, és a kedvenc ételeimmal kedveskedik nekem. Hálás vagyok érte, mert nevel engem minden nap. Félt engem, és ez nem baj, mert ebből is tudom, hogy mennyire szeret. Köszönöm, hogy nekem támogató anyukám van! Amit kitalálok, kigondolok, azt ő mindig segít megvalósítani. Betegség idején mit is csinálnék nélküle? Ő ápol, gyógyít, jobb, mint egy orvos!

Istenem, az a kérésem, hogy sokáig éljen az én anyukám! Legyen szép és boldog élete! Azt szeretném, hogy teljesüljenek a kívánságai! Ezeket te is ismered, Istenem! Tudod, mire gondolok, és hogy ő mit szeretne.

Köszönöm őt!

Ámen

Némedi András (4/b)

**Kérlek Istenem, óvd az
édesanyám!
Őt, aki minden nap vigyáz
rám.
Aki minden nap főz nekem
és reggelit csinál.
Ki reggel és este ad puszit,
és szép álmokat kíván este
mindig.
Őt, kiről ez az ima szól,
őrizd meg mindig, mert ő Anyu.
Ámen.**

Rostás Ákos (4/b)

**Hálás vagyok Istenem, hogy ő az Anyukám.
Köszönöm, hogy mindig féltőn vigyáz rám.
Köszönöm, hogy ételt, italt ad és nagyon szeret.
Köszönöm a sok tudást, mit napról napra ad nekem.
Tőled Istenem azt kérem,
hogy Anyukám nagyon sokáig éljen!
Lássa felnőni a gyermekeimet
és nagyon szeresse őket! Ámen.**

Pető Bátor (4/b)

**Köszönöm Istenem, hogy van egy szerető anyukám.
Ne legyen szomorú, mindig csak vidám.
Soha ne bánkódjon az én dolgaim miatt,
csak öröme legyen, bánata soha.
Mindig mosolyogjon, ne gördüljön szeméből könnycsepp.
Hálás vagyok neki, mert türelmes és kedves.
Ha valami bánt, neki mindig elmondhatom,
ha megölel, megpuszil, azt szeretem nagyon.
Finomakat süt és főz az én anyukám,
Istenem kérlek, hogy vigyázz nagyon rá!
Adj neki boldog és hosszú életet,
hogy sokáig foghassa az én kezemet. Ámen.**

Mucsi Marcell (4/b)

**Köszönöm drága jó Istenem,
hogy szerető édesanyát adtál nekem.**

**Neki köszönhetem, hogy világra jöhöttem,
köszönöm, hogy mindig itt van mellettem.
Ha valami nyomja a lelkemet,
neki mindig kiönthetem szívemet.**

**Áldd meg jó Istenem az édesanyámat,
aki tanít, szeret és mindig értem fárad.
Esténként elköszön és jóéjt pusztit ad,
reggel mosollyal kelt, így jó lesz az egész nap.**

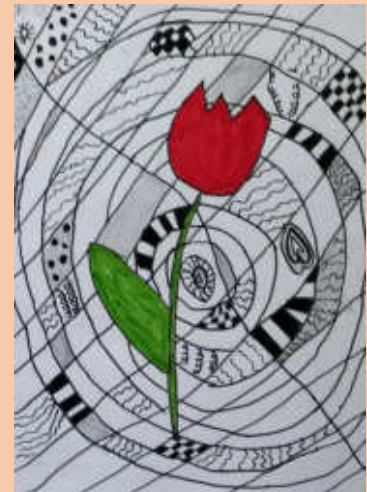
**Atyám, téged arra kérlek,
hogy édesanyámat egészségben,
boldogságban sokáig éltesd! Ámen.**

Ludescher Lea (4/b)

**Kérlek téged jó Istenem
áldd meg édesanyámat
minden jóval!
Mert egész nap
dolgozik, hogy a családnak
finom ételt adjon,
s kérlek jó egészséget kapjon.**

**Csak jót ad és nem kér.
Nem tudom, hogy viszonzhatnám
ezt a sok jót, amit ad.
Ez a szép fehér virágszál
az én édesanyám.**

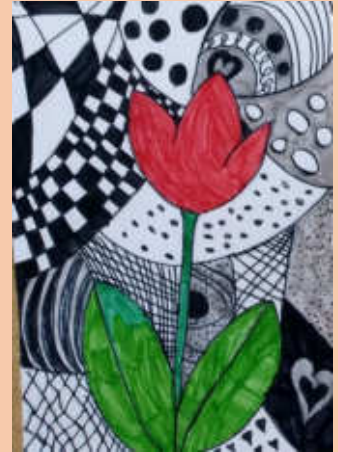

**Ha valamelyikünk lebetegszik,
már azonnal cselekszik
gyógyít, ápol, ez neki semmiség.**

**Ezért kérlek jó Atyám téged
őrizd meg őt nékem,
hogy sokáig egészségben éljen.**

Köszönöm, hogy meghallgattál. Ámen.

Kardos Csongor (4/b)

Miért szeretem anyát?

Azért szeretem anyát, mert annyi emlékünks van együtt az elmúlt évekből. Szerintem az összes anyuka megérdemli a tiszteletet. Főleg azért, mert otthont, életet és szeretetet adnak nekünk. Ez mindenkinek máshogy van, de az én szívemben az én anyukám a legjobb anyuka. Még azért szeretem az anyukámat, mert lenyűgöző, hogy hogy bír el három gyerekkel. Az én anyukám nagyon segítőkész. Talán egy esetre sem emlékszem, amikor anya nemet mondott arra, hogy segít az iskolának, hogy nekem jó legyen. Imádom az anyukámat!

Asztalos Laura (4/a)

Az édesanyám

Anyukámnak barnás szőke haja van. Az én anyukám magas, kedves, szép és okos. Anyukámnak zöld szeme van. Anya megad nekünk mindent, ha tud. Anya, vagyis nem csak az én anyukám, hanem minden anyuka azért veszekszik velünk, ha valami rosszat csinálunk, hogy jó emberek legyünk. Ha rossz jegyet kapunk, akkor segít, amiben csak tud. És ő főzi a legjobb karfiollevest. És imádom, mikor együtt vagyunk. És amikor szomorú vagyok, akkor mindig felvidít.

Koczka Lili (4/a)

Az én Anyukám

Az én Anyukámnak zöld a szeme, vállig érő göndör haja van. Magassága átlagos.

Nagyon szeretem, mert gondoskodó, jól főz és türelmes. Szereti, ha figyelek a rendre, és ha első szóra megcsinállok mindent. Általában ott van a vívóversenyeimen. Mindig van építő jellegű hozzászólása. Rengeteget tud vergődni azzal, hogy az udvaron, a tanyán, a lakásban mindig tisztaság legyen. Munka után sokat tanul velem. Segít, amiben tud. Valamiért mindentől félt. Például: Jaj! Vili, össze ne törd magad! Meg ne rúgjon a ló! és hasonlók. Röviden ő az én anyukám, és nagyon szeretem!

Varga Vilmos (4/a)

Anyák napi versek

A végtelen szeretet

**Anyukám egy fehér galamb,
egy földre szállt angyal.
Mesél nekem ezer történetet,
és olyan kedves minden gyermekkel,
mintha a sajátja lenne.**

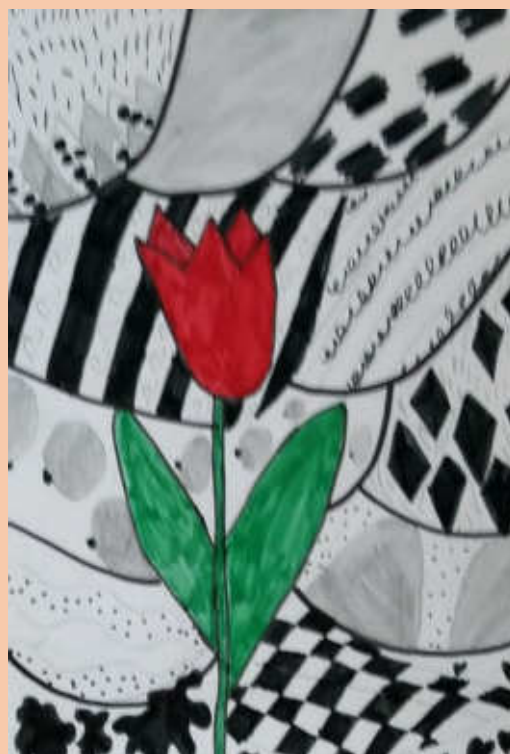

**Minden cselekedetéből
szeretet fakad,
s mindent megtesz, hogy
gyermekei
jó úton járjanak.**

**Bár nem matematikus,
és nem környezettanár,
mégis mindig segít,
hogy jól menjen a tanulás.**

**Apró termetű anyukám
egy igazi szakács,
ezt sokszor mondom neki,
és a gyrosa csodás!**

Kardos Csongor (4/b)

Anyának

**Köszönöm anyukám, hogy mindig velem vagy,
a suliban száz és száz gyerek figyel minden nap.**

**Ha elesek, felsegítesz,
ha akadály van előttem, átsegítesz.**

**Amikor szomorú vagyok
vagy mérges,**

**te mindig megértesz,
a bánatomon egy kis csokival enyhítesz.**

**A hajad színe feltűnő a nagy tömegben
és mindig türelmes vagy a gyerekekkel.**

**Otthon sem kiabálsz a saját fiaiddal,
elhalmozod őket finomságaiddal.**

**Hálás vagyok azért, hogy te vagy az anyukám,
hogy minden áldott nap féltőn vigyázol rám.**

Némedi András (4/b)

Jó, hogy vagy nekem

Anyu jössz?

**Tudom, hogy az aktáidat
szívesen megtaposnád,
és helyettük engem
az öledbe kapnál.**

**Szereted, ha megölellek,
minden este adsz puszit.**

**Azt is tudom, hogy szeretnél
egy aranyos nyuszit.**

**Nem szeretted a hazugságokat,
mindig meghallgatom a bajaimat.
Segítesz mindenben, számíthatok rád,
olyan jó, hogy te lettél az anyukám!**

Hegedűs Blanka (4/b)

Csodálatos anya

**Ő a legjobb anya,
ilyen anyát sehol se találsz.
Olyan gyönyörű ő, oly szép,
olyan csodás!**

**Minden nap tudást ad,
rengeteget
idegen nyelvre tanítja
a gyerekeket.**

**Kiskoromban énekelt sokat,
dalait nem felejttem el soha.
Milyen ő? Csodálatos!
Egyetlen szóval: ő anya.**

Pető Bátor (4/B)

„Emberé a munka, Istené az áldás”

Zsolt 127,1

Interjú Bán Csabával, a Hódmezővásárhely-Ótemplomi Református Egyházközség vezető lelkipásztorával.

Hogyan emlékszik a gyermekkorára? Milyen meghatározó élmények érték az általános iskolás évek alatt?

Budapest – Rákospalota - Újvárosban születtem 1965-ben. Édesanyám adminisztrátor, gyors- és gépiróként a Belügyminisztériumban kezdett el dolgozni, versenyeket nyert ezen a területen. Apám lelkipásztor volt, és ez kihatással volt anyám munkahelyére, ugyanis a lelkipásztor férje miatt elbocsátották a minisztériumból. Ezt követően a Kereskedelmi Minőségellenőrző Intézethez került. Nem üldözött minket a hatalom, én legalábbis a család, szűkebb közösség védelmében ezt nem éreztem. Óvodába a Rädä Barnen nevet viselő intézménybe jártam, Rädä Barnen egy Svédországban alapított gyermekmentő és segélyező szervezet neve volt.

Dózsa György út (Budapest, XV. kerület, Rákospalota)
az 1960-as évek végén
(Forrás: ilyenisvoltbudapest.hu)

Apám 1971-ben elvállalta az ordasi gyülekezetben a lelkeszi szolgálatot, így odaköltöztünk. Egy védett, szép időszak volt ez az életemben. A Duna három percre kanyargott, volt csónakunk, bátyámmal, apámmal gyakran horgásztunk. A faluban ment a foci, kerti munka. Nyaranta rendszeresen jártam gyülekezeti táborokba, ezeknek az élménye is sarkalt arra, hogy Hódmezővásárhelyre kerülve a Szőnyiben elindítsuk a nyári táborokat.

Ordas (Forrás: bacs-kepeslap.fw.huordas)

Az 5-8. osztályt Ordason jártam a Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskolában, Füzesy tanárnő a Kodály-módszerrel tanított minket. Ötévente van osztálytalálkozónk, a sírját mindig meglátogatjuk. Az 5-8. osztályt a közeli Dunapatajon végeztem el, ahová kerékpárral jártam át minden nap, ez egy 25-30 perces út volt. Hazafelé gyakran megálltam a pataji cukrászdában egy forintos vegyes fagyira, 1 forintért két kis gombócot adtak. Általánosban majdnem kitűnő voltam, a történelem és a földrajz voltak a kedvenc tantárgyaim, később a gimnáziumban az atomfizika keltette fel az érdeklődésemet.

Énekeltem a kórusban, néhány évig furulyáztam és trombitáltam, innen a zene szeretete. Egy lelkipásztor gyerekeként természetes dolog volt, hogy a gyülekezeti életbe be kellett kapcsolódnom, nem volt apelláta, menni kellett a templomba. Megtanultam harangozni, az ordasi református templomnak három harangja van, kettő haranggal sikerült egyszerre harangozni, hárommal nem. Apámnál konfirmáltam a Heidelbergi Káté kérdésekből, nagyon kevesen voltunk, akkoriban csak Debrecenben működött református iskola, én is állami általános iskolába jártam. Különc voltam, például azzal, hogy hittanórára jártam, a korosztályomnak talán 1%-a mondhatta el ezt magáról. Persze nem vonhattam ki magam a hivatalos, kötelező elvárások alól, a szüleim is azt mondták, hogy amin kötelező ott lenni, megtanulni a mozgalmi dalokat, azt csináljam. Voltam kisdobos és úttörő, de mivel a szomszéd faluban volt az úttörő oktatás, elnézték, hogy nem nagyon jártam.

Milyen változásokat hoztak a debreceni gimnáziumi évek?

A debreceni Református Kollégiumban folytattam a tanulmányaimat. Győri József, akkor kezdő matematika-fizika szakos tanár volt az osztályfőnökünk, aki később az intézmény igazgatója lett (jobbra az ő fotója látható, forrás: ttre.hu). Ki kell emelni Dr. Rózsai Tivadar tudós hittantanár, lelkipásztor személyét, aki Barth Károly tanítványa volt. Barth Károly a 20. század minden bizonnyal egyik legnagyobb hatású teológusa. Debrecenben meghatározó élményt jelentett a kántus (kollégium kórusa) tagjának lenni. Rendszeresen jártunk ún. kiszállásokra, ami

egyrészt azt jelentette, hogy gyülekezeteket látogattunk, és ott énekléssel vettünk részt a szolgálatban. Másrészt istentiszteleteket is tartottunk, az osztályok énekeltek, imádkoztak, prédikációkat tartottak. Az itt szerzett benyomások a teológia irányába vezettek. Akkor három osztály volt az évfolyamon, nem voltak nagy osztálylétszámok, összesen lehettünk ötvenen-hatvanan, ebből kb. tizennégy-tizenöt mentünk a teológiára. Fontos volt a próbálkozásunk a Diákönkormányzat elindításával kapcsolatban.

Egyenes út vezetett a teológiára?

1983-ban be kellett írnom, hogy minek tanulok tovább. Indokokat kerestem, hogy miért nem akarok lelkipásztor lenni:

Ifjúsági kirándulás Bán Béla szervezésében Csehszlovákiába és Lengyelországba, ~1986-1987. Jobbról a harmadik Bán Csaba, mellette a „legendás” Wartburg
(Forrás: Dunapataj anno Facebook oldal)

az egyik volt, hogy már a bátyám és az apám is lelkész, nehéz és felelősségteljes hivatásnak gondoltam. Végül mégis meggyőztek, hogy ezt az utat válasszam.

Miként haladt előre a tanulmányaival a teológián?

1983 és 1988 között jártam a teológiára, nagyon szerettem, minden órára bejártam, minden érdekelt. Az 1980-as évek végén lehetett érzékelni a politikai változásokat, de senki nem tudta, mi lesz a kommunizmussal. Újra indultak az egyetemi istentiszteletek, megszülettek az egyetemi gyülekezetek, nem mindennapi volt ezekbe bekapcsolódni. Ott voltam a tüntetéseken, Nagy Imre újratemetésén, a köztársaság kikiáltásán. Rengeteg ember volt ott, énekeltek, tapsoltak.

1988-ban káplániztam jó minősítéssel, majd 1989-ben papiztam kitűnő eredménnyel, gyakorlatilag ezek voltak az államvizsgák.

1989 októberétől 1990 nyaráig segédlelkész (káplán) voltam a Budapest-Kálvin Téri Református Egyházközségben, én voltam a 4. lelkész akkor ott. Ez egy kötelező gyakorlati beosztás volt. Hivatali ügyeket bíztak rám, fiatalokkal kellett foglalkoztam.

Kihívásokkal teli félét töltött Kelet-Berlinben. Hogyan került a német fővárosba?

Magyarországon 1976-tól indultak újra a külföldi ösztöndíjak. Ahhoz, hogy valaki bekapcsolódhasson egy ilyen programba, jó diplomára, valamint nyelvvizsgára volt szükség, abból a nyelvből, amelyik országba menni szeretett volna az ember. Nekem az utóbbi nem volt meg, ezért mentem Németországba, nyelvet tanulni. Kelet-Berlinbe jutottam ki 1990 nyarán, ekkor már folyt a kettéosztott város újraegyesülése, bontották a Berlini falat.

1990 decemberéig Buchholz városrészben dolgoztam, egy idősek otthonában. Ez a félév egy diakóniai félév volt, részt vettem az idősek gondozásában, takarítottam, 300 márkát kaptam havonta. Átmentem Nyugat-Berlinbe, ahol rábukkantam a Goethe Intézetre (Goethe-Institut). Ez az intézmény élen jár a német nyelv megismertetésében, ide iratkoztam be nyelvet tanulni. Kezdeként írtak velem egy felmérőt, ami nem sikerült valami jól, az A1 szintről kellett kezdenem a tanfolyamot. Volt 20000 forint spórolt pénzem, az első két hónap tandíját abból fizettem, a következő két hónapot pedig az idősek otthonától kapott fizetségből. Délután háromkor végeztem az otthonban, irány az intézet, este nyolcig intenzív nyelvtanulás. Egy óra volt az út oda, egy óra vissza. Otthon folytattam a lecke elkészítésével. Nem ment könnyen, de sikerült egy másik tanárhoz kerülnöm, ráadásul C csoportba. A tanár megértette a helyzetemet, és közölte, hogy nekem nem a nyelvet kell megtanulnom, hanem a nyelvvizsgára felkészülnöm. Beültem a könyvtárba és a nyelvvizsga feladatokat csináltam, végül sikeresen levizsgáztam.

A Goethe Institut épülete Berliben, 1990
(Forrás: goethe.de)

Kalandos út haza, majd kis kitérővel Bernbe.

Egy Wartburgunkkal voltam kint Kelet-Berlinben, a diakóniai félév eltelte után 1990 telén indultam haza. 40 cm-es hó volt, Drezda után egy macskaköves útszakaszon megcsúszott az autó a páralecsapódáson, és beleborultam az árokba. Nem lett bajom, sikerült egy mikrobuszt megállítani, a sofőrje ráadásul egy magyar szerelő volt. Visszaborítottuk az autót a kerekére, majd kihúzta. A hátulja csúnyán összetört, de a motornak nem lett baja, indult a Wartburg. A német-cseh határon alig akartak átengedni, látva az autó állapotát. Sikerült eljutni Prágáig, de ott már nagyon fáztam, ki volt törve a hátsó szélvédő, süvöltött be a hideg. Prágában papír göngyölegekkel kitömtem a kocsi hátulját, így jöttem haza, a Wartburgból aztán ócskavas lett. Itthon bementem a püspökhöz, egy év tanulmányi szabadságot kérni. Nem lehettem benne biztos, hogy meg is kapom, de megkaptam az ösztöndíj lehetőségét Bernbe. Keresztfélévben nem tudtam elkezdni az ösztöndíjat Svájcban, ezért fél évig szemináriumi könyvtáros voltam.

University of Bern (Forrás: Wikipédia)

Hogyan telt az az egy év Bernben?

1991 júliusában utaztam ki Bernbe. Viszonyításképpen, ott az egy havi ösztöndíjam (1200 svájci frank) több volt, mint a berlini nyelvvizsga ára. Tíz hónap ösztöndíjat fizettek ki előre, emellett még nyelvet is tanítottam, így anyagi gondjaim nem voltak. Két-három svájci frank volt akkor egy ebéd. Olyan előadókat hallgattam, mint Lucas Fischer, Christian Link, Ulrich Lutz teológiatanárok. Más svájci városokba (Lugano, Zürich) is átjártam előadásokat hallgatni. Kiadtak egy füzetet a meghirdetett előadásokról, az alapján. A vonatok elképesztően pontosan közlekedtek, minden városba gyorsan el lehetett jutni.

A nagybajomi református templom (Forrás: nagybajom.hu)

Az ösztöndíj letelte után miként került Nagybjomra, első szolgálati helyére?

1992 augusztusában rendelték ki a Somogy megyei Nagybjomra, egy sokszínű szolgálat vette ezzel kezdetét. Foglalkoztam alkoholizmus miatt rehabilitáción lévőkkel, menekültekkel, idősök otthonában élőkkel. A legtöbb volt, amikor hat falu tartozott hozzám (Kutas, Beleg, Kiskorpád, stb.), előfordult olyan vasárnap, hogy hét istentiszteletet tartottam. A parókiához tartozott egy kéthektáros kert, volt özem, borzom, rókám, de gyakran testközelben láthattam ott golyát, gyöngybaglyot, kuvikot.

Ebben az időszakban ismerkedtem meg Kaposváron a feleségemmel, Zsófiával. 1995-ben kötöttünk házasságot, négy gyerekünk született.

Közeledünk napjainkhoz. Miként jött az újabb nagy fordulatot, hogy Hódmezővásárhelyen folytatja a szolgálatot?

Bán Csaba 2010 májusában az Ótemplom felújításának idején
(Forrás: Délvilág)

2005 szeptemberében vettem át a hivatalt, fél évig Susánban laktunk az idősek otthonában, az egy nagyon nehéz időszak volt. Az első öt év igen küzdelmes volt, onnantól kezdve viszont építkezünk.

Vannak, akik szerint az iskola mindenkor pontosan tükrözi azt a társadalmat, amiben létezik. Ha ezt elfogadjuk, akkor hogyan képes egy református iskola hatni, reagálni erre a környezetre?

A hangsúly a gyermekek keresztyén nevelésén van, és ezen keresztül egy más életformához segíteni őket, mint amilyenben a szüleik éltek. Ez felnőtt korban válik valóra, akkor lesz látható az a munka, amit most a tanulóinkba befektetünk.

Ha a gyülekezeetről beszélünk, ott milyen hatásmechanizmusok működnek? Miként befolyásolja a gyülekezeti életet a külvilág, és hogyan tud egy gyülekezet hatni a környezetére?

Hódmezővásárhelyen a közélet politikától túlfutott, ez kihat az egyházra is. A feladat Krisztus mellett maradni, és közben elfogadni, hogy ki-kik melyik oldalon áll. Az istentiszteletek élő közvetítése, az Üzenet újság segíti azt, hogy eljuttassuk az emberekhez a mondanivalóinkat. A gyülekezet egy élő közösség, amiből egy cselekvő közösséget kell létrehozni.

Hogyan értékeli a mögötte álló időszakot? Mit tenne másként?

Az egyházi tevékenységet illetően nem cselekednék másképpen, mint, ahogy eddig cselekedtem. Ha tehetném, többet lennék a családommal. A gyerekek már kirepültek a családi fészekből, korábban azokba az iskolába jártak (Szőnyi, Bethlen) ahol dolgozom, így keskeny volt a határ a munka és a család között.

Hogyan tölti a szabadidejét?

Nagyon fontos a pihenés, elsősorban az alvás. Megmaradt a természet iránti szeretetem, horgászok, kerékpározok, zöldséges kertem van. A parókia kertjében újraültettük a gyümölcsfákat, tizenegy fát cseréltünk ki új csemetékkel.

Köszönöm az interjút! A további szolgálathoz jó egészséget kívánunk!

Sulyok Csaba

Erdős Vivien (4/c) munkája

A mi kertünk

A mi kertünk is egy csoda volt,
észrevétlenül kezeimet fogta,
Akkoriban inkább munkának tűnt
védelmet sugározva, míg az otthon elmerült.

Orromba igyekszem idézni
a frissen ásott föld szagát,
a nyirkos fekete életet,
mit megtermékenyített
a tavaszi napsugár.

A riadt giliszták tekergő
kínnal eszméltek a felszínen,
itt-ott egy-egy pajor bukkant elő,
kemény álca vértjében.

Gyökeret, kemény martalékot gyűjtött
a gereblye szürkevasfoga,
tompá zörgéssel simult a talaj
gyöngy arca, egyszerre, mintha
lelkünk is kitisztult volna.

Kerítés mellett – megszokott helyén
málna tanyázott, ifjú sorjai
ki-ki dugták fejük, anyatövektől
távol, öreg vesszők vastag, tüskés

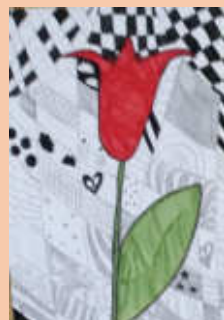
rendben vártak, rügyfakasztó
hajnalért, némelyik hiába,
kiszáradva pattant szerteszét.

Odébb néhány büszkebokor maradt,
zöld ruhájukat folyton
elragadta a liztharmat.

Nagy darabon krumplinak készült
fészek, zsinórral kihúзва
sor, mi mentén rezdülve tört
a kapától felhasított föld.

Sekély rónában sűrűn összebújva
petrezselyem és répa magja,
apró jövőjüket szem még alig látja.

Mélyebb sorban borsó rejtőzött
gyorsan temetve, nehogy egy
galambsereg megsejtve kiverje.

Ha úgy tartotta kedvem rágcsáltam
gyökér zöldjét, friss kaprot,
krumplibogárral töltöttem
gyufáskatulyát, ez adta
a kerti kalandot!

Settenkedtem a málnalevélen
megpihenő szitakötő felé,
megfogni aligha sikerült.

**Kis parcellák között csapások,
mint dűlő- és keresztutak
rajzottak szét szúnyogálmon.**

**Lombot öltött a megbillent körtefa,
lágycseresznye, tömzsi alma,
kéken nemes ringlő.**

**Ott lett kedvenc virágom a csillagvirág,
hagymáiból szorgosan bocsájtotta
sűrű dárda-levelét, fehér
szirmaik kíváncsian néztek szerteszét.
Illata nem parfüm, de betöltött
minden szívet, elmét.**

**Mit adott nekem a kert? Elmondani
nehéz. Kít egyszer rabul ejtenek
sorok, tövek, léte egy új
vérkeringés, miben növények
a szervek, talaj a test,
s minek víz és napmeleg
mellett, a gondoskodás
ad életet!**

Sulyok Csaba

Viráginfluenza

**Eljött a tavasz, kinyíltak a virágok,
de most hideg eső öntözi a világot.
A téli fehér paplan nem védi már őket,
vacogva állnak a kis növények.**

**Tüsszög a gólyahír, az orrát fújja a jácint,
lázas a hóvirág, szirma tűzpirosan világít.
Boglárkának ég a torka, Hunyornak meg fáj a foga.
Nárciszka kornyikálna, de hangszálait megtámadta az influenza.**

**Aranyágnak lába nőtt,
körbefutja a mezőt.
Ibolyának fáj a füle,
nem hall semmit a kicsike.**

**Reméljük, ha elmegy a zivatar, helyre áll a rend hamar.
Nem tüsszög a gólyahír,
orrát sem fújná már a jácint.
Hóvirág ismét fehéren tündökölné.**

**Boglárkának torka nem égne,
Hunyornak sem fájna foga,
Nárcisz hangosan harsogna.
Aranyág se rohanna ide-oda, hanem lenyugodna.**

Ibolyának nem fájna a füle,
minden virág egészségtől tündökölné.
Arra gondoltam kötök nekik sapkát, sálát,
s a szájmazsk kötelező lenne minden egyes virágnak.

Kardos Csongor (4/b)

Gróf Széchenyi Istvánnak Hódmezővásárhelyen 04. január 2023.

Méltóságos Grófúr!

Noha személyesen nem ismerhetjük egymást azon egyszerű oknál fogva, hogy én a jövőből szólítom meg a Méltóságos Urat. Mégis Önhöz intézem soraimat. Bátorkodom ezt tenni, -igaz, majdnem 200 esztendő választ el minket- mert van egy olyan közös törekvésünk, amire Méltóságod életrajzának tanulmányozásakor találtam rá, és ami nagyon összecseng az én vágyaimmal. Sajnos, mint ilyen, már sejtetheti, hogy egy meg nem valósult, általánossá nem lett dologról van szó. Ez a dolog pedig a gyerekeket érintő, minden délutáni, sportos elfoglaltság.

Tudom, ezt a szót, hogy sport méltóságod már ismeri, hisz angol szövegekörnyezetben már kétszer használta.

Igaz, a Magyar Tudós Társaság által 1838-ban kiadott szótár még nem tartalmazza ezt.

Lényegében

erre a tevékenységre hívja fel Méltóságod figyelmét a 64 éves édesapja is 1817. május 16-án kelt levelében, miszerint: „.....nagyobb gonddal ápkold tested épségét is, hogy az méltó lakása legyen lelkednek s könnyebben cselekedhesd a jót.”

A jelen

koromban ülve gyarapítjuk tudásunkat. Napunk második felében pedig a házi feladatok és memoriterek tömkelegét igyekezzük teljesíteni. Szabadidőnk nem lévén, nem marad időnk testiünk olyanára tételére, mint azt Méltóságod bölcs édesapja javálná. A dolog csak egyféleképpen valósulhatna meg; ha Méltóságod törvénybe tudná iktatni a délutáni kötelező tanulás eltörlését, mindörökké. Továbbá örüendem azon gondolatát a kormányok legfőbb feladatáról, amit úgy méltóztatik megfogalmazni, hogy: „... a lakosok testi és lelki szebbítése, im ez és csak ez lehet.”

Engedje meg Méltóságod továbbá, hogy megragadjam az alkalmat, és gratuláljak az 1827. május 16-án történt rendkívüli teljesítményéhez, melyet máig emlegetünk, miszerint két angol barátjával Bécsből Pozsonyba evezett.

Felajánlom továbbá sakkipartneri szolgálataimat Méltóságodnak. Ha adódna olyan alkalom, hogy nem tudna kiivel játszani, én szívesen kiállnék Méltóságoddal. Igaz, olyan nagyszerű teljesítményre, mint Béla fia, egyikünk sem képes, vélem, hogy jót küzdenénk egymással.

Maradok háládatos tisztelője:

Kiss Bátor Koppány (7/6)

Zűrös tavasz

**Közhírré tétetik!
A tavasz rögtön érkezik.
Fecske, gólya megjelent,
ők hozzák a meleget.**

**A varangy is előbújik,
a szürke gém keringőzik.
Cirmos macskám szerelmes,
nyávogása érzelmes.**

**Örvös galamb turbékol,
villanykarón bóbiskol.
Harkály feje rugózik,
kukac után nyújtózik.**

**Cinke dala felébreszt,
te is hallod ezt a neszt?
A tavasz hangja, úgy biz ám,
hallgasd te is, cimborám!**

Mucsi Marcell (4/b)

Fiziko-teológiai költemények Szőnyi Benjámin kéziratban maradt neolatin versgyűjteményében

Az előadás elhangzott Hódmezővásárhelyen, 2023. február 10-én a Bethlen 300 – Iskola a hazában, a hódmezővásárhelyi köznevelés fennállásának 300. évfordulója alkalmából rendezett tudományos konferencián.

Előadó: Posta Anna, egyetemi tanársegéd, PhD, a Debreceni Egyetem, Magyar Irodalom és Kultúratudományi Intézet

Szőnyi Benjámin, református lelkipásztor, költő és író (1717-1794) már tanulóéveiben megismerkedett a fiziko-teológia alapelveivel, de költészetének korai időszakában csupán egyetlen versében találjuk meg ezen ismereteinek kezdetleges kidolgozottságú lenyomatát. Az 1762-ben Kolozsvárott közreadott *Szentek hegedűjének* XXXIX. darabjában (*Az Istennek a természetben lévő munkáiról*) Szenczi Molnár Albert nyolcadik zsoltárának felépítését és szövegét vette alapul, az így kapott keretet pedig a William Derham fiziko-teológiájából átemelt gondolatokkal bővítette ki jelentős mértékben, tehát tulajdonképpen fiziko-teológiai utalásokkal átszőtt zsoltárparafrázist készített.

Később, az 1770-es évek elején Szőnyi komoly fordítói munkára vállalkozott, ekkor kezdett el mélyebben foglalkozni a fiziko-teológiával. Charles Rollin francia nyelvű pedagógiai művének egyik fejezetét, a *Gyermekek fizikáját* ültette át magyarra, a fordítás 1774-ben jelent meg Pozsonyban. Szőnyit nem csak fordítóként, hanem költőként és gondolkodóként is megihlette Rollin munkája, ez pedig teljesen új és módszertanilag a fiziko-teológiai irodalom hagyományaihoz jobban illeszkedő költemények írására ösztönözte a hódmezővásárhelyi esperes 9lelkész. Az első igazi fiziko-teológiai verseit a *Gyermekek fizikájával* egy kötetben és a *Szentek hegedűjének* további, bővített kiadásában

közölte. A kapcsolódó szakirodalom a magyar nyelvű költeményekben megjelenő természetfelfogásról, a tudományos ismeretanyag lehetséges forrásairól, a hitvédelem és a természetszemlélet szintéziséről, egyensúlyáról, továbbá ennek az intellektuális rendszernek Szőnyi időskori verseskötetében (*Istennek Trombitája*, Buda, 1790-91) érzékelhető válságáról szól.¹

Szőnyi latin nyelvű költészete kéziratos formában maradt ránk, a 223 oldalnyi terjedelmű versgyűjteményét sohasem publikálta, annak a fiziko-teológia gondolatvilágát tükröző költeményeit elsőként Imre Mihály tekintette át az 1997-ben megjelent tanulmányában.² Jelen előadásban előbb a kéziratos kötet koncepcióval bíró első részének felépítéséről, verseinek tematikájáról fogok beszélni, majd a második (*Vegyes epigrammák*) részben hangsúlyos fiziko-teológiai költemények kerülnek az elemzés fókuszába. Céлом a gyűjtemény és a versek részletesebb vizsgálata által az említett tanulmány, illetve a Szőnyi magyar nyelvű fiziko-teológiai költeményeivel foglalkozó szakirodalom megállapításainak újabb adalékokkal való kiegészítése.

A kéziratos kötet első része egy szerzői előszóval (*Praeloquium*) kezdődik, amelyben Szőnyi arról ír, hogy a költészet eredendő funkciója az erkölcsi nevelés, a bűnök elleni fellépés, a jók erényesebb életre való ösztönzése és a rosszak bűnöktől való elriasztása. Mindez már a Szentírás költői könyveiben (*Jób könyve*, *Prédikátor könyve*, *Példabeszédek*) is megmutatkozik, amelyek az erkölcsi tanítóköltészet elsődleges példái és mindenkori forrásai. Ugyanakkor a pogány költészet sem elhanyagolandó ebből a szempontból. Pál apostol ugyan megvetette a pogányok istentelen

¹ VÖRÖS Imre, *Szőnyi Benjámin és a fiziko-teológia*, ItK, 1981/5-6, 621–631; *Szőnyi Benjámin és kora, 1717-1794: Tanulmányok Szőnyi Benjáminról*, Szerk. IMRE Mihály, Hódmezővásárhely, Bethlen Gábor Református Gimnázium, 1997 (ld. a kötetben belül a következő tanulmányokat: VÖRÖS Imre, *Szőnyi Benjámin természeti világképe*; IMRE Mihály, *Vesztett csata a fiziko-teologizmus örökségével: Szőnyi Benjámin öregkori verseskötete: Istennek Trombitája...*, Buda, 1790-91); HEGYI Ádám Alex, *Miért csalódott Szőnyi Benjámin a fiziko-teológiában = In via eruditionis: Tanulmányok a 70 éves Imre Mihály tiszteletére*, Szerk. BITSKEY István, FAZAKAS Gergely Tamás, LUFFY Katalin, SZÁRAZ Orsolya, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2016, 354–362; IMRE Mihály, *A fiziko-teologizmus irodalmának hazai forrásai*, *Studia Litteraria*, 2020/3-4, 227–274; LENGYEL Réka, *Szőnyi Benjámin, a természettudós fordító: A Gyermekes fűsíkja ismeretanyagának forrásai*, ItK, 2020/6, 737–751.

² IMRE Mihály, *Vesztett csata...*, i. m., 142–152. Szőnyi kéziratos neolatin versgyűjteménye önéletírásával együtt a Csongrád megyei Levéltár Hódmezővásárhelyi fiókjában a VII.Y1.9.146 jelzet alatt található meg, rövidítése: Sz.V. (a következőkben így utalunk rá). A kézirat több oldala az átütő tinta miatt nehezen olvasható, az oldalak utólag lettek beszámozva.

szokásait, de költészetüket méltányolta, etikai témák kapcsán (pl. erények ajánlása, bűnök elátkozása) gyakran idézett is tőlük, például Aratustól vagy Epimenidestől. Szőnyi is él a szokványos szerénykedő formulával, a kéziratot első részében szereplő epigrammákról megjegyzi, hogy nem egyformán színvonalasak, egyszerű versei nem érnek fel a régi költők alkotásaival, hasonló bölcsességeket sem tartalmaznak, így költeményei fényében nem is nevezi magát hozzájuk fogható igazi költőnek, inkább csak az ő halovány árnyuként (*Poetarum levis umbra*) jelenik meg versgyűjteményében. Mindenesetre szerzőnk kijelenti, hogy a legnagyobb elégedettségére az fog szolgálni, ha olvasói felismerik, hogy verseivel Istennek és legkedvesebb országának dicsőségére kíván lenni. Egyszersmind epigrammaival a nála kifinomultabb tehetségeknek is kedvezni szeretne, hogy legyen motivációjuk akár témára, akár nyelvi megformáltságra nézve kiválóbb költeményeket alkotni, ahogy Ennius az *Annales* című történeti eposzával hasonlóan motiválta Vergiliust az *Aeneis* megírására. Végezetül Szőnyi – meg nem nevezett – pártfogójának ajánlja az erényekről és a bűnökről szóló verseit.³

Az előszó után egy néhány sornyi áttekintés következik az epigrammagyűjtemény szerkezetéről. Szőnyi három könyvre osztotta fel a költeményeit. Az első könyvben szereplő versekben mintegy bevezetésként a Magyar Királyságot mutatja be, a második könyv epigrammái a keresztény erényekről, a harmadik könyv költeményei pedig az emberi bűnökről szólnak. Ezekhez még egy függelék (*Appendix*) is kapcsolódik, amelynek témája a keresztény irányzatok egymás közötti békéje és egyetértése.⁴

Az első könyv nyolcvanöt epigrammát tartalmaz, ebből az első hat vers a Magyar Királyság talpköveiről szól, a királyról, a koronáról, a címerről, a törvényekről, a magyar föld természeti kincseiről és a társadalomról. Szőnyi az utóbbit tovább részletezi, három különálló egységbe rendezi a magyarországi rendeket, a főpapokat (7-12. versek: pl. püspökök, érsekek, apátok, papok, klerikus szerzetesrendek), az országnagyokat (13-27. versek: pl. nádor, országbíró, bán, királyi tárnokmester, koronaörök) és a nemeseket

³ Sz.:V., 33–36.

⁴ Uo., 36.

(28-85. versek: főispán, alispán, jegyző, adószedő) bemutató költeményeket.⁵ Ebből a részből kiemelendő a királyt (Rex) és a nádort (Palatinus aut Prorex) bemutató két disztichon, mivel ezek támpontként szolgálnak a kéziratos kötet első részében szereplő versek keletkezési idejének meghatározásához. Szőnyi Mária Terézia uralkodásának és Batthyány Lajos nádorságának éveiben írta meg költeményeit. Az utóbbi hivatali ideje 1751-1765-re szűkíti le a szóban forgó időintervallumot.

Rex nostri sidus Rex maxima gloria Regni:
MARIA nunc Regni THERESIA sceptrum tenet.⁶
(A király birodalmunk ékessége, legnagyobb dicsősége:
most MÁRIA TERÉZIA kezében van a hatalom.)

Exhibet absentem Palatinus corpore Regem.
Bottycinum nomen nunc Palatinus habet.⁷
(A nádor helyettesíti a királyt távollétében.
Most Batthyány a nádor.)

A második könyvben kilencvenhárom epigramma van, amelyeket Szőnyi hat különálló egységbe rendezett. Az első rész (1-28. versek: pl. hit, remény, Istenszeretet, Istenfélelem, alázat, bűnbánat, egyetértés, krisztusi szenvedés, mértékletesség) a keresztény erény alapjairól szól, a második rész Máté evangéliuma (Mt 5,3-12) alapján a nyolc boldogság (*Octo Beatitudines*: pl. igazságosság, irgalom, békesség, szelídség) címet kapta, a harmadik részben (*Oratio Dominica*) Szőnyi a *Mi Atyánk* minden egyes sorához fűz egy-egy epigrammát, a negyedik részben (*Sacra Arithmetica*) 1-12-ig haladva az egyes számokhoz kapcsolódó bibliai gondolatokat (pl. 3: Szentháromság, 4: Evangélium, 7: a bölcsesség hét oszlopa, 9: Jézus a kilencedik órában lehelte ki a lelkét) foglalja versbe, az ötödik rész darabjai

⁵ Uo., 36–55. Az *In Hungariae solum* című versről bővebben ld. IMRE Mihály, *A termékeny Magyarország toposza Szőnyi Benjámin latin nyelvű versében*, Könyv és könyvtár: könyvtártudományi és bibliográfiai tanulmányok és közlemények: a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának évkönyve, 25, 2003, 159–178.

⁶ Uo., 37.

⁷ Uo., 41.

a bűnökre javasolt orvosságokat (*Remedia Vitiorum*: pl. Isten jósága, hatalma, jelenvalósága), a hatodik rész költeményei pedig a keresztény ember naplójának (*Diarium hominis christiani...*) hét szabályát (pl. az istenszeretet gyakorlása, a becsületes munka, a felebaráti szeretet gyakorlása, esti lélekvizsgálat) tartalmazzák.⁸ Szőnyi a második könyv kezdőepigrammájában (*Natura, ars et Relligio*) jelen előadás fő témája, a fiziko-teológia szempontjából fontos, programadó gondolatokat fogalmaz meg: a világot iskolának, a természettudományt tanítómestereknek, a vallást pedig igazgatónak nevezi. A világ tehát az ismeretek sokaságát rejtí magában, amelyek elsajátításában a természettudomány és a hit karöltve segíti a tanulni vágyó diákokat, s a tudomány a vallás szolgálatában áll.

Mundus hic est schola, natura, ars sunt Ludimagistri.
Magnificus Rector Relligio, pietas.⁹

A negyedik epigrammában Szőnyi ezt szövi tovább, a fiziko-teológia oksági elve alapján arról ír, hogy aki Isten létezését tagadja, az a világ létezését is tagadja, tehát a világ maga Isten, hiszen a világ létezéséből következtethetünk Isten létezésére.

Qui negat esse Deum, mundum quoque pernegat esse.
Ergo negans mundum comprobat esse Deum.¹⁰

A *Remedia Vitiorum* egységben már két fiziko-teológiai költeményt is találunk. Az egyik a csillagokról szól (*Sidera Coeli*), amelyeknek fénye csak éjszaka látható, s általuk igazodhatunk el a sötétben. Noha Szőnyi nem egészíti ki magyarázattal a természeti jelenség leírását, a vonatkozó bibliai szöveghelyek (pl. Fil 2,14-15; Ézs 13,10; Ézs 60,2) segítségével magunk is dekódolhatjuk a mondanivalóját: a csillagok fénye túlragyogja a halál és a bűn sötétségét. Aki az Úr ígését követi, csillagként fog tűndökölni, a sötétség pedig a vétkesek büntetése.

⁸ Uo., 56–78.

⁹ Uo., 56.

¹⁰ Uo.

Sole nitente suum celsissima sidera lucem
Condunt: stellarum lumina sant tenebrae.
Si tu nil videat, a stellis crede videris:
Noli igitur noctu dicere nemo videt.¹¹

A másik versben arról olvasunk, hogy beleborzad a lelkünk, amikor villámlást látunk, amikor vad morajjal zeng az ég, és amikor a villámok tönkreteszik a környező mezőket és házakat. Szőnyi azt tanácsolja, hogy őrizzük meg szívünk mélyén ennek a félelemnek az érzését, mert általa távoltarthatjuk magunktól a bűnöket.

Horror in est animis oculos cum fulgura complent,
Cumque tonitrua mox murmura saeva boant,
Cum fulmen prosternit agros viciniaque tecta,
Et cum procellis intremít omne nemus.
Haec si praetereant, maneat tuus horror in imo
Pectore, peccatum pellitur huius ope.¹²

A harmadik könyv kerekén háromszáz epigrammából áll. Külön előszóval (*Praefatio ad Lectorem*) indul ez a rész, amelyben Szőnyi leszögezi, hogy a bűnökről szóló verseket szándékosan rendezte külön egységbe, hogy azokat az olvasó világosan el tudja különíteni az erényekről szóló költeményektől, vagyis hogy a 'rossz' dalokkal ne legyen kárára a 'jó' daloknak. A harmadik könyv verseit három külön egységbe osztotta a költő. Az 1-99. költeményekben századának bűneit (*Vitia saeculi*) sorolja (pl. Isten szavának való ellenszegülés, a szegények iránti részvét és a keresztény szeretet hiánya, a halálról való megfélelkezés, az erkölcsi kritika hiánya, a fősvénység, az irigység, a gőg). Ezen fogalmak mellett Szőnyi a második részben (100-274. versek: *Intoleranda Convicia Hungarica*) a bűnös karakterekre, embertípusokra is hoz példákat saját hazai környezetéből: a türelmetlen

¹¹ Uo., 75.

¹² Uo.

uraságok, a nyereséghajhászok, a kéjsóvárok, a szemérmetlen nők, a hálátlan pártfogoltak, az egyházi személyeket becsmérők, a magukat gazdagnak tettető szegények (Martialis VIII. 19. epigrammája nyomán), a kétarcú lanusok, vagyis a kétszínűek. Szőnyi egy-egy versében arra int, hogy figyeljünk az emberek megjelenésére, arcára (*Physiognomia*) és öltözetére (*Variatae vestes, varii ingenii iudicium*), mert a szem a lélek tükre, és igenis a ruha teszi az embert, mert ha egy ember ruhát cserél, akkor a természetét is megváltoztatja. Az *Appendix*-ben (275-300. versek) a vallási toleranciát tematizáló versek szerepelnek, mint például a római katolikusok és a protestánsok egymás közti elképzelt beszélgetését megelevenítő költemény.¹³

A kéziratos versgyűjtemény első részét azzal zárja Szőnyi, hogy értékeli saját munkáját, miszerint sikerült összekötnie a hasznosat a kellemessel, amikor epigrammáit papírra vetette, majd arra biztatja verseinek jövődöbeli bírálóját, hogy olvassa dalaít, mert így fognak feltárulni előtte a fontos dolgok. Az epilógusban Szőnyi a következő szavakkal búcsúzik, egyszersmind harangozza be a következő részt: „Ha tetszésedre válnak ezek az epigrammák, érkezik a többi, ha a színpadról nem távozok önként. Isten veled.”¹⁴

A kéziratos kötet második részének (*Miscellanea Epigrammata*) jelentős hányadát teszik ki a fiziko-teológiai költemények.¹⁵ Szőnyi csodálja, magasztalja az élő és élettelen természetet, a teremtő Isten fenséges munkálkodásának bizonyoságaiként tekint annak minden apró részletére. Ez a vezérgondolat több programadó versében is megjelenik. A *Miracula Dei in natura* című költemény a természeti csodákról szól, amelyek a költőt mindenfelől körülveszik, s amelyek számára Isten csodás ajándékai.

Undique naturae me stant miracula circum,
Munera mira mihi quae elementa Dei.¹⁶

Egy másik versében (*De rerum natura fide spectata*) pedig arról ír, hogy a hatalmas világot a hit ereje teremtette, és a világ, Isten teremtményei a hit

¹³ *Uo.*, 79–132.

¹⁴ *Uo.*, 132.

¹⁵ *Uo.*, 133–223. A fiziko-teológiai költemények jórészt a 159–215. oldalakon szerepelnek. Az elszórtan megjelenő datálásokból arra lehet következtetni, hogy Szőnyi a második részben található vegyes epigrammákat a 60'-as évektől kezdődően egészen a haláláig folyamatosan jegyezte be ebbe a kéziratos verseskötetbe.

¹⁶ *Uo.*, 196.

által tanítják meg őt arra, hogy Isten létezik. Ezeket a kreatúrákat nem a véletlen és nem a tétlen természet szülte, hanem a teremtető elme hozta létre azokat.

Immensum mundum fidei vi credo creatum,
Mundus perque fidem me docet esse Deum.
(...)

Non his fors, nec iners natura est rebus origo.
Omnipotens mundum mens ratione regit.¹⁷

Szőnyi kegyes, istenfélő emberként szemléli az égboltot, s az égitesteket az Úr hírnökeinek tartja, a *Pia Caeli Contemplatio* című költeményében is ezen meggyőződésének ad hangot: „Világunk leghatalmasabb királya! Az eget megannyi csapata terólad beszél, és híredet szerte trombitálja.”

Maxime Rex Mundi! Caelorum exercitus omnis
te loquitur, famam buccinat atque tuam.¹⁸

Az 1791. február 25-én, este 10 órakor látható Holdfogyatkozás (*Eclipsis Lunae*) megihlette Szőnyit, élményét egy epigrammában örökítette meg, továbbá a költemény mellé készített egy verses reflexiót (*Pia Reflexio*) is, amelyben a kegyes ember szemszögéből magyarázza a tapasztaltakat: eszerint a Hold és a Nap fázisváltozásait az Úr igazgatja, meghatározott célokból rendeli el azokat. Természetesen az epigrammában, vagyis a *pictura* részben tudományos leírást is kapunk ezekről a természeti jelenségekről. Megtudjuk a versből, hogy amikor a Föld a Nap és a Hold közé érkezik, a Föld árnyától sötétül el a Hold, továbbá amikor a Hold pontosan a Nap és a Föld között helyezkedik el, a Nap a Hold takarásába kerül. Szőnyi a reflektáló-tanító (*sententia*) egységben valósággal ámul ezeken a történéseken, és Istent magasztalja értük.

¹⁷ *Uo.*, 165.

¹⁸ *Uo.*, 155.

**Tu Deus omnipotens Coeli Terraeque Creator
Has phases certis finibus esse iubes.¹⁹**

A szivárvány kapcsán is rövid eszmefuttatást végez Szőnyi az *Iris naturalis et theologica* című költeményében. Előbb természeti jelenségként írja le (pictura) az égi tüneményt, majd bibliai értelmezéssel (sententia) is szolgál: amikor a szivárvány megjelenik a mennybolton, az igazakra jutalmak, az igaztalanokra büntetések várnak. A Teremtés könyvében (Ter 9,13) az első szivárvány a vízözön utáni szövetség jele, Isten kegyelmét és haragját együttesen jelzi.

**Praemia tunc iustos, iniustos poena manebunt.
Christus utroque modo glorificandus erit.²⁰**

Szőnyit csodálattal töltik el az égboltról csüngő, sebesen mozgó, szinte repülő felhők, amelyeket Isten szekereként, fogataként képzel el. A heves nyári zivatarok pedig, amelyek villámlással, mennydörgéssel és jégesővel rémítik a földi élőlényeket, nem mások, mint figyelmeztetések az ember számára, hogy tanulják meg félni a Teremtőt (ugyanezeket a gondolatokat ld. Zsolt 104.).

**Miror pendentes abs axe saepe volantes
Aereas nubes, plaustra rotasque Dei.
(...)
Fulgura clara micant, horrore tonitrua terrent.
His homo commonitus disce timere Deum.²¹**

A szeleket ugyancsak elragadtatással figyeli, a Mennydörgő csalhatatlan mirákulumainak véli azokat.

Admiror ventos miracula certa Tonantis.²²

¹⁹ Uo., 159.

²⁰ Uo., 175.

²¹ Uo., 171.

²² Uo., 195.

Ámul a hatalmas tenger óriási hullámain, a földeken áramló folyókon, a vizeket a földanya első gyermekeinek tartja. A Mindenható keze irányítja a természeti folyamatokat, s az ember boldogsága az, hogy láthatja Istent a tengeren, a földeken, az égen és a ragyogó csillagokon keresztül.

Admiror vasti diffusas aequoris undas.

(...)

Per mare, per terras, caelum, stellasque lucentes

Felicitas hominis posse videre Deum.²³

Interfusa videns meditor cum flumina terris,

Omnipotens eas res ducere credo manum.²⁴

A hegyek is gyönyörködtetik a szemeinket, és Isten számára is kedvesek, hiszen a tízparancsolat a hegyről adatott (lex data Monte) az embereknek, és Krisztus is a hegyről tanította híveit (Christus discipulos turbamque e monte docebat.).²⁵ A természeti csodák és a természeti katasztrófák is izgatják Szőnyi fantáziáját. A mágnesességet a gondoskodó Isten hozta létre az emberek számára, hogy a mágnesű segítségével könnyebben el tudjanak igazodni a tengeren (Adfert terricolis prospiciente Deo... Hoc duce nauta mari per montes fert aquarum.²⁶). A földrengés pedig az Úr legnagyobb büntetése a vétkesek ellen (Contra peccantes maxima poena Dei.²⁷).

A növények és állatok mikrovilágának megjelenítéséből a költő miniatűrízáló szándéka is kiérezhető. A legkisebb, legjelentéktelenebbnek tűnő teremtményekről sem szabad feledkeznünk, hiszen azokban mutatkozik meg a legnagyobb mértékben Isten alkotómunkája, ahogy erről a *Deus in minimis maximus* című költeményben olvashatunk (Maximus in minimis sic solet esse Deus.²⁸). Az egyik legszebb példája a mindenre és mindenkre egyaránt kiterjedő isteni gondviselésnek a lilium, amelyet Szőnyi Isten egyszerű kelméjének, egyszersmind királyi öltözetnek nevez (Lilia tela

²³ Uo., 166.

²⁴ Uo., 167.

²⁵ Uo., 172.

²⁶ Uo., 206.

²⁷ Uo., 207.

²⁸ Uo., 199.

Dei simplex, ast Regia vestis.²⁹). Ezzel a meghatározással Lukács evangéliumának (Lk 12,27) vonatkozó szöveghelyére utal a költő: „Vegyetek példát a liliomokról, hogyan nőnek: se nem fonnak, se nem szőnek. Mégis, mondom nektek, hogy Salamon dicsősége teljében sem volt úgy felöltözve, mint egy ezek közül.” Az olyan egyszerű mezei virágok, mint a liliom, nem tudnak magukról gondoskodni, csakis Isten törődésének, munkájának köszönhetik létezésüket, fejlődésüket. Szőnyi ezt a gondolatmenetet gördíti tovább a gólyáról, verébről és fecskéről szóló versében. A fehér gólya az emberek házainak tetején rak fészket, a veréb és a fecske pedig az Úr házában (vö. Zsolt 84). A veréb és a fecske fészkelőhelyüket tekintve kiszolgáltatottabb helyzetben vannak, mint a gólya, így az Úr házában való fészekrakás mintegy szimbóluma annak, hogy nem vagyunk magunkra hagyva, a Teremtőnek gondja van a legapróbb, legegyszerűbb élőlényekre is.

In tectis hominum locat alba Ciconia nidum.
Inque domo Domini Passer, Hirundo suum.³⁰

Szőnyi másik epigrammájában a kakas, a fény hírnöke a vonatkozó bibliai szöveghely (Mt 26,69-75) szerint Péter tanáráként jelenik meg, aki minket is a bűnök megsiratására, azaz bűnbánatra tanít.

Nuncia lucis avis Gallus Petrique Magister,
Sicut eum, sic nos crimina flere docet.³¹

A miniatürizálás a *Homo microcosmus* című versben ér a csúcspontra, amely költeményben az emberi test a világ kicsinyített másaként ábrázolódik. Arcunk (frons) az égbolt (caelum), gondolkodó elménk (mens) a Nap (Sol), szemeink (oculi) a csillagok (sidera) és a Hold (luna), talpaink (planta pedum) a völgyek (valles), vérünk (sanguis) a folyók (flumina) és a források

²⁹ Uo., 170.

³⁰ Uo., 164.

³¹ Uo.

(fontes), csontjaink (ossa) a kövek (lapis), idegeink (nervi) a fémek (metalli), izmaink (musculi) az ugránczó birkák (salientes oves), magasba emelt kezeink (erectae manus) a fák (arbor), hajkoronánk (pili) a pázsit (herba), bőrünk (cutis) a földkéreg (telluris crusta), lábaink (pedes) a szekerek (plaustra), mellkasunk (pectora) és hátunk (tergum) pedig a falak (moenia, murus).³²

Összegezve elmondható, hogy Szőnyi kéziratos latin nyelvű versgyűjteményének meghatározó eszmei és formaképző rendszere a fiziko-teologizmus, általa a kötetben egyfajta egyensúlyi állapot jön létre a hitvédelem és a természettudományos érdeklődés között. Ennek az egyensúlyi helyzetnek az egyik pólusa a kötet átgondolt koncepcióval és felépítéssel rendelkező, vélhetően kiadásra szánt első része, az abban hangsúlyos erkölcsi tanítóköltészet, amellyel Szőnyi a hitvédelmet szolgálja, ugyanakkor ezzel összefüggésben itt-ott már fiziko-teológiai utalásokat is belecsempészt a versekbe. A másik pólus pedig a kötet második felét meghatározó, bőséges fiziko-teológiai korpusz, amely több helyen bibliai-teológiai értelmezését is tartalmazza a bemutatott természeti elemeknek, csodás jelenségeknek és élőlényeknek. Mindezek mellett a kötet második felének néhány versében a két pólus közötti balansz megingása is érzékelhető, például amikor Szőnyi a szemmel látható égbolt (caelum spectabile) és a hit fényei által megtapasztalható menny (caelum caelorum), vagy éppen a mérhetetlen nagyságú világ (immensitas mundi) és a boldog égilakók mennyországának (coelum sedes Beatorum) ellentétéről ír.³³ Ennek az egyes szöveghelyeken bűvópatakként felbukkanó ellentmondásosságnak a magyarázata talán Szőnyi ars poeticaként is értelmezhető vallomásában jelenik meg a legvilágosabban, amelyet a Belekről (*Intestina*) szóló versében fogalmaz meg: „Nem adom el magam természettudósnak, én teológus vagyok. Nem vizsgálom, hanem csodálom Isten bámulatos tetteit.”

His ego me Physicum non vendito, sum Theologus.
Miror, non rimor facta stupenda Dei.³⁴

³² Uo., 173.

³³ Uo., 177., 205.

³⁴ Uo., 203.

Kristó Imre (4/c) munkája

Zokni wikipédia, avagy amit egy zokniról tudni kell

A nevem Rostás Ákos, negyedik osztályos tanuló vagyok. Nemrég érdekes dolog történt velem. Találkoztam egy zoknival, aki elmondta nekem, hogy milyen a zoknik élete. Kíváncsiak vagytok rá? Elmesélem.

A zoknik élete folyamatos rettegésből áll. Mindenhol veszély leselkedik rájuk. Legnagyobb ellenségük a Zoknicsenő Szörny. Bármilyen furcsa is, ő valóban létezik. Bár még senki sem látta, de mással nem magyarázható, hogy a zoknik párja néha rejtélyes módon eltűnik.

Aztán ott vannak a háziállatok. A kutyák és macskák folyton játéknak nézik a zoknigombócokat és gurítgatják, püfölik, megrágják, aztán kiköpik őket.

Szegény zoknik állandó fertőzésveszélynek vannak kitéve! Reggel tisztán és illatosan felveszik, aztán este bűdösen, nedvesen leveszik. Minden zokninak a legnagyobb rémálma a gombás láb!

A zoknik rettegnek a mosógéptől. Jó illatú, de nagyon rossz ízű vízben forgolódnak, aztán jön a centrifuga, amitől teljesen felkavarodik a zoknik gyomra. Az is előfordul, hogy mosás közben elveszítik a párjukat. Lehet, hogy a Zoknicsenő Szörny a mosógépben él?

Mivel a zoknikat rendszeresen használják, így gyakran kilyukadnak. Először csak picike lyuk van rajtuk, ezzel még a gazdik nem törődnek. Aztán a lyuk egyre nő és nő. Ilyenkor jön a zoknilét legszörnyűbb része: a szurkálás. Hegyes tűvel döfködnek! Ami még rosszabb, ha a lyuk hatalmasra táguul, vagy egy zoknin több lyuk is lesz. Ilyenkor szegény zokni sajnos a kukában végzi.

Azt gondoljátok, hogy a fiókban, ahol a zoknik élnek, semmilyen veszély nem fenyeget és nyugalmas az élet? Hát nem! Időnként a szomszéd fiókokból illegális harisnya és kiscatya bevándorlók zavarják meg a zoknik békés életét. A figyelmetlen gazdák egyszerűen csak bepakolnak mindenfélét a zoknis fiókba. Nem tudják, hogy a zoknik nem szívesen osztoznak másokkal az otthonukon.

Most már mindent tudsz a zoknikról. Ugye, milyen jó, hogy nem zokninak születél?

Rostás Ákos (4/b)

„Peonza univerzum”

A peonza

Sok peonza fajta van, például: King Turbó, Turbó Dragon, Turbó Cobra, Dongó, Big Turbó. Szerintem a Turbó King a legjobb. Van csapágyas és csapágy nélküli is. A csapágy nélkülivel kevesebb trükköt lehet csinálni, mint a csapágyassal, de azért sokat lehet csinálni mindkettővel. Például: bumeráng, sziszilla, álolló. A csapágyasat sokféle állásból ki lehet dobni. A kidobáshoz egy kötelet használunk. A kötél végén egy karikával rögzítjük a kötelet a peonzához. A kötél másik végén lévő csillagot szorítjuk az ujjunk közé, a peonzát fogjuk a kötelet rátekerve.

Láhr Nathan (4/c)

Egy peonzás naplójából

Egyszer egy nap felkeltem az ágyból, és mondtam reggel anyának, hogy szeretnék egy peonzát, ha lehet. Anya azt mondta, hogy csak akkor kapsz, hogyha ötös lesz a bizonyítványod. Fél év múlva. Anya! Most már megkaphatom a peonzát, mert ötös lett a bizim?! Kisfiam, mennyibe kerül? Most akciósan 6000 forint. Oké, megkaphatod. Juhéj, köszí anya! Szeretlek! Szívesen Kisfiam, én is téged!
Három nap múlva meg jött a csomag.
Kisfiam, megjött a peonzád!
Ki is fogom próbálni.

Vida Attila díjnyertes írása (4/a)

Zokni mese

Hol volt, hol nem, volt, volt egyszer egy város, abban egy utca, ott egy ház, a házon egy tábla, a táblán pedig ez állt: Galamb utca 55. Itt élt a Nagy család: Apa, Anya, és két kislányuk, Lili és Netti. A gyerekszobában volt egy fehér komód, ami egy csodálatos birodalmat rejtett, zoknik laktak itt. Volt közöttük pöttyös, csíkos, hosszú, kék, zöld, piros, sárga és persze még sok-sok más. Ebben a mesében a Csíkos Zokni család lesz főszerepben: Csíkos Anya és Csíkos Apa élt itt nagy boldogságban két gyerekével, Csíkos Csabával és velem, Csíkos Csillával.

Én és a többi zokni a komód felső fiókjában laktunk. A fiók egyik sarkában, egy sárga házban éltünk mi, a Csíkos család. Egyik szomszédunk a Pöttyös Zokni házaspár, a másik pedig a Sárga Zokni család volt.

Egyik nap megszólaltam:

- Anya, Apa! Átmehetünk Csabával Sárga Zokniékhoz? Úgy szeretnénk velük játszani!

- Szó sincs róla, mindjárt nyikorog a fiók! - válaszolt Anya.

Még ezt nem tudjátok, hogy a fióknyikorgás nem mást jelent, mint ezt: Lili vagy Netti kihúzza a fiókot, és választ arra a napra egy zoknit.

És tényleg, eltelt pár perc, és Anyának igaza lett. NYISSSZ! - nyílt a fiók.

- Gyorsan! Csilla, Csaba, a kamrába! - kiáltott Anya.

Anya azért mondta ezt, mert a fiatal zoknikat még nem engedik, hogy kiválassa Lili vagy Netti. Leszaladtunk Csabával a kamrába és vártunk: egy percet, öt percet, tíz percet, de többet már nem.

- Anya, Apa felmehetünk? - suttogta Csaba.

- Igen. - mondta elcsukló hangon Anya. Felszaladtunk. Anya ott állt az ajtóban, és sírt.

- Mi a baj? - kérdezte Csaba, mert nekem egy hang sem jött ki a számon.
- E-e-elvitték Hosszú Henit. – felelte. Hosszú Heni Anya legjobb barátnője volt.
- Nyugi Anya! Száz százalék, hogy visszajön! Megígérjük! - próbáltuk vigasztalni.
- O-o-oké. - szipogott Anya.
De bizony hiába vártunk, nem jött meg Heni. Anya és Apa olyan szomorúak voltak, hogy alig szóltak hozzánk.
- Nem mehet ez így tovább! Meg kell keresnünk Henit! - mondtam Csabának.
- Hát... - motyogta Csaba. - Biztosan utána menjünk? Nem lenne túl veszélyes?
- Ha félsz, maradj! Majd megyek egyedül!
- De... Mi lesz... Ha... - motyogta Csaba.
- Jössz vagy nem? - kérdeztem kicsit mérgesebben.
- I-i-igen. - dadogta félősen Csaba.
Össze is pakoltunk: zseblámpát, távcsövet, hálósákokat, ételt és még sok-sok mindent. Elárulom nektek, de csak nektek, a tervünket: megkérdezzük Anyát, hogy mikor lesz újra fióknyikorgás, és akkor kimegyünk a főtérre, mert onnan szokták elvinni a legtöbb zoknit.
- Anya, mikor lesz következőnek fióknyikorgás? - kérdeztük Csabával.
- Miért kérdezed? - vont a fel a szemöldökét Anya.
- Ö...azért, mert...mert tudni akarom, hogy mikor kell elbújnunk ismét a kamrába.
- Hmmm - gondolkodott Anya. - Holnap reggel jön újra Lili és Netti zoknit választani, akkor lesz a következő nyikorgás.
Elfutottunk a szobánkba.
- Ez az! - mondtam izgatottan Csabának, de láttam rajta, hogy valami nincs rendben vele.

- Mi a baj? - kérdeztem.
- F-f-félek. - dadogta Csaba.
- Nem lesz baj! Gyere, beszéljük át még egyszer a tervet! - nyugtattam. Este nagyon nehezen aludtunk el. Másnap reggel alig ment le pár falat a torkunkon, annyira izgultunk. Anya furcsállotta is a viselkedésünket. Reggeli után anya így szólt:
- Gyerekek, pár perc múlva nyikorgás, menjetek a kamrába! De már nyílt is a fiók. NYISSSZ.
- Három, kettő, egy! Gyerünk! - kiáltottam. Elkezdtünk futni táskástól.
- Csillikém, Csabikám, hova mentek? - sikította Anya.
- Apa, gyere! Elszöknek a gyerekek, áááááááá! - ordított utánunk Anya.
- Milyen szép ez a két csíkos zokni! - mondta Lili, és már nyúlt is Csabához és hozzám.
- Ne aggódj Anya, megkeressük Henit! - kiáltottuk. A fiók becsapódott, én és Csaba becsuktuk a szemünket, és csak arra nyitottuk ki, amikor éreztük, hogy nyúlunk.
- Uh - nyöszörgött Csaba. Lili felhúzott a lábára bennünket.
- Felöltöztél? Mehetünk? - kérdezte a lányok anyukája Lilitől. Elindultunk a suliba. A cipő szárából folyton kukucskáltunk, de sajnos hiába, nem láttuk sehol sem Henit. Az iskolában unalmas volt, mert az órákon Lili ült, és nem kereshettük Henit. Csak a szünetekben tudtunk nézelődni, de ott se mindenhol, mert Lili mindig csak két barátnőjével, Csengével és Mesivel beszélgetett, elvonulva az udvar egyik sarkában.
- Miért jöttünk el? Semmi értelme sincs, úgysem találjuk meg - sajnálkozott Csaba.
- Lehet, hogy tényleg jobb lett volna otthon maradni - szomorkodtam én is. Végre jött délután Anya, és hazavitte Lilit a suliból. Este a fürdésnél Lili bedobott minket a szennyesbe.

- Zsibbad a lábam! - hisztizett Csaba.
- Pszt! - mondtam.
- Vártunk, vártunk, nem tudtuk, mitévők legyünk.
- Megyek mosni! - jelentette ki egyszer csak Anya.
- Anya kinyitotta a szennyes kosarat, és kivett mindent belőle.
- Végre!!! - suttogta Csaba.
- Most már tényleg pszt! - mondtam mérgesen.
- Bekerültünk a mosógépbe.
- Hányingerem van! - nyöszörgött Csaba.
- Nekem is!
- Segíts-s-ség! - nyöszörgött egy hang.
- Ki az? - mondtam bátran.
- Hen... - mondta, mert telement a szája vízzel.
- Heni? - kérdeztem nagy örömmel.
- Igen. - válaszolta.
- Jeeee! - mondtuk egyszerre Csabával.
- Boldogan lubickoltunk, amikor Heni újra megszólalt:
- Csilla, segíts! Beragadtam a mosógépbe! Már több mosás óta ide vagyok beszorulva. - mondta a vizet kiköpve Heni.
- Megyünk azonnal. Hol vagy? - kérdeztem.
- Meg is találtuk Henit.
- Gyerünk! - mondta Csaba.
- Segíthetnél igazán! - csattantam fel.
- Mire vége lett a mosásnak, Heni kiszabadult.
- Liliék anyukája kiteregetett minket.
- Utálok vizes lenni! - panaszkolta Csaba.
- Nyugodj már meg Csaba, én is, de pár óra múlva megszáradunk és mehetünk haza!
- Végre! - sóhajtott egy nagyot a zoknitesóm.
- Megszáradtunk és Anya visszavitt minket a komódba.

- Csillikém, Csabikám, hol voltatok? Miért szöktetek el? - kiabálta Anya.
- Nem jöttünk ám üres kézzel! - jelentettem ki.
És előlépett Heni.
- Heni!!! - kiáltotta az anyukám. - Hát megvagy! Hazajöttél? Úgy hiányoztál.
Hol voltál? Jól vagy? Éhes vagy-e?
Csak úgy záporoztak a kérdések. Heni részletesen elmesélt mindent. Mi pedig boldogan hallgattuk, és örültünk, hogy jó vége lett a kalandunknak.
A zokniknak úgy teljes az életük, ha mindenki a komódbban van. Akkor érzik jól magukat, ha az egész zoknicsalád, a szomszédok, a barátok mind otthon vannak.

Nagy Liliána (4/c)

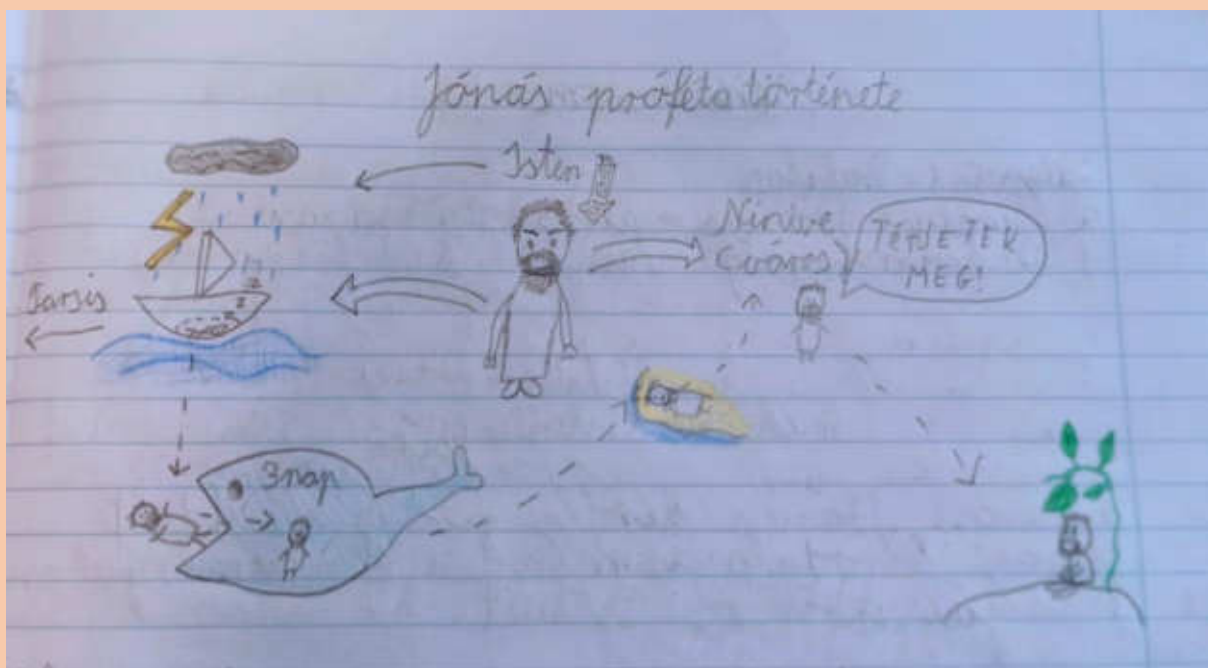

A református hittanórák ihlette alkotások

Bajusz Nelli (5/b)

Bajusz Nelli (5/b)

Név: Pál
Korábbi név: Saul
Nemzetiség: zsidó
Születési hely: Tarzusz
Foglalkozás: Apostol
Küldetés: Istent Igéjét elvinni a nem zsidó népekhez
Munkatársak: Szilász, Barnabás, Timóteus
Erősség: bátorság, merészség, elszántság
Gyengeségek: nincsenek

ENGEDÉLY

Elek Bíbor (5/b)

Matos Petra (2/a). A fáraó álma

Balla Emese (2/c). Jézus feltámasztja a Jairus leányt.

Farkas Arina (2/a). Aranymondás: „Ha mások megfélekednének is, én nem feledkezem meg rólad”

Dezső Bálint (2/c). A halászok

Szőnyi anno

Képek az iskola múltjából

Ágostonné Sújtó Edit, igazgató, 1994
(Forrás: Délvilág)

Magyary Ágnes szakedző, testnevelő, 1996
(Forrás: A 7 napról)

**A 10. jubileumi angol nyelvű Biblia tábor a Szőnyiben, 2000
(Forrás: Délvilág)**

A Szőnyi Benjámín Református Általános Iskola repertórium (1994-2000)

1.

N. RÁCZ Judit

Vallásgyakorlás, kötöttségek nélkül = Délvilág, 1994. február 09. 3. p.

Három oktatási intézmény kerül a református egyházhoz. A Petőfi Sándor Utcai Általános Iskola a továbbiakban Szőnyi Benjámín Református Általános Iskola néven működik.

2.

HÉJJA J. Gyula

„Példás megállapodás született...” = Vásárhely és Vidéke, 1994. február 09. 1. p. (folyt. 2. p.)

Három oktatási intézmény kerül a református egyházhoz. A Petőfi Sándor Utcai Általános Iskola a továbbiakban Szőnyi Benjámín Református Általános Iskola néven működik.

3.

DÁNYI József

Szeretetteljes légkörben tanítani = Délvilág, 1994. április 02. 2. p.

Dányi József, A Református Egyházak Közoktatási Bizottságának elnökének tájékoztatása a leendő református általános iskola működéséről.

4.

DÁNYI József

Körzeti határok nélkül = Vásárhely és Vidéke, 1994. április 09. 2. p.

Dányi József lelkész tájékoztatása a leendő református általános iskoláról.

5.

Beiratkozás = Délvilág, 1994. április 22. 3. p.

Felhívás a Szőnyi Benjámín Református Általános iskolába való beiratkozásra.

6.

Beiratkozás egyházi általános iskolába = Vásárhely és Vidéke, 1994. április 22. 1. p.

Felhívás a Szőnyi Benjámín Református Általános iskolába való beiratkozásra.

7.
Beiratkozás egyházi általános iskolába = Reggeli Délvilág, 1994. április 26. 9. p.
Felhívás a Szőnyi Benjámín Református Általános Iskolába való beiratkozásra.
8.
Átíratkozás új iskolába = Vásárhely és Vidéke, 1994. május 11. 1. p.
Felhívás átíratkozás lehetőségére a Szőnyi Benjámín Református Általános Iskolába.
9.
SZABÓ Attila
Csökkent gyermeklétszám - füstbe ment tervek = Délvilág, 1994. augusztus 31. 1. p. (folyt. 2. p.)
Az 1994-es tanév kezdéséről. Szőnyi Benjámín Általános Iskola a Deák Ferenc utcában.
10.
Az iskolák Benjáminja = Vásárhely és Vidéke, 1994. szeptember 08. 1. p.
Simon Istvánné beszél az új református általános iskola megindulásáról.
11.
ARANY TÓTH Edit
Nyitott nap a református iskolában = Vásárhely és Vidéke, 1994. december 02. 1. p.
Hegyiné Hatvani Henriette, délutános és Ágostonné Sújtó Edit, u délelőtti tanítónők munkájába tekinthettek be az érdeklődők.
12.
ARANY TÓTH Edit
Jobb adni, mint kapni = Vásárhely és Vidéke, 1994. december 28. 8. p.
Szőnyis diákok részvételével megtartott betlehemes az Újtemplomban.
13.
Református oktatási intézmények – 1995 = Reformátusok Lapja, 1995. február 12. 7. p.
Közöttük a Szőnyi Benjámín Általános Iskola.
14.
SIPTER Olga
Alma mater – összefogással : Református általános iskola Vásárhelyen = Délvilág 1995. március 03. 1. p. (folyt. 4. p.)
Tudósítás az iskola működéséről.

15.

Beiratkozás = Délvilág, 1995. április 21. 16. p.
Első osztályosok részére.

16.

Beiratkozás = Reggeli Délvilág, 1995. április 21. 9. p.
Első osztályosok részére.

17.

KINCSES M.

A Református Általános Iskolában : Hittel, szeretettel = Reggeli Délvilág, 1995.
november 13. 4. p.

Tudósítás az iskola működéséről.

18.

Reformátusok = Délvilág, 1996. április 19. 7. p.
A megye egyházi intézményeiről.

19.

A hagyományok köteleznek = A 7 napról, 1996. május 02. 21. p.

Magyary Ágnes szakedző a Szőnyi Benjamin Református Általános Iskola testnevelője
beszél a vívás vásárhelyi helyzetéről. KÉP is.

20.

Bizakodás és kétely... : A református iskola jelene és jövője = A 7 napról, 1996.
május 23. 14. p.

A Szőnyi iskola helygondjairól.

21.

KOROM András

Elhárítják az életveszélyt : Iskolafelújítások Vásárhelyen = Délvilág, 1996. augusztus
13. 5. p.

A Szőnyi Benjámín Református Általános Iskolában a tantermeket kimeszelésére
került sor.

22.

Nem létező iskolába iratkoztak... : „Mostoha” Szőnyi Benjámín? = A 7 napról,
1996. szeptember 12. 14. p.

A Szőnyi iskola épületgondjairól.

23.
Református tanintézetek címtára = Reformátusok Lapja, 1997. január 26. 7. p.
Közöttük a Szőnyi Benjámin Általános Iskola.
24.
Vásárhelyen vetélkedtek = Délvilág, 1997. január 31. 5. p.
Országos mesevetélkedőn vett részt a Szőnyi iskola.
25.
Történetek a Bibliából = A 7 napról, 1997. február 27. 19. p.
Bibliatörténet-mondó verseny a Szőnyi iskola szervezésében.
26.
A célok jók, de... : MSZP-s városatyák fóruma = A 7 napról, 1997. március 13.
18. p.
A Szőnyi iskola anyagi helyzetéről is.
27.
Díjazott kiállítók : Jövőre jubilál a Petőfi gyermekrajzpályázat = Délvilág, 1997.
március 13. 4. p.
Szőnyis diák a díjazottak között.
28.
„Az anarchiába torkoló tehetetlenség és a félelem országát éljük” = A 7 napról,
1997. május 22. 6. p.
A református Ótemplomban megtartott egyházmegyei közgyűlésen a Szőnyi iskola
helyzete is szóba került.
29.
TÓTH Andrea
„Ez akkora hazugság, amekkora még az újságba sem fér bele” : Református
iskolagondok (nem csak) középiskolás fokon = A 7 napról, 1997. június 05. 17. p.
30.
Pályázat = A 7 napról, 1997. június 26. 4. p.
Tanítói állás.
31.
[Pályázat] = Délvilág, 1997. június 27. 12. p.
Tanítói állás.

32.

Pályázat = A 7 napról, 1997. július 10. 4. p.
Tanítói állás.

33.

KOROM András

Költözik a református iskola : Vásárhelyen felborultak a tervek = Délvilág, 1997.
július 10. 1. p. (folyt. 9. p.).

A Kálvin tér 7. szám alatti egykori lelkészlakban kezdődött a tanév.

34.

Pályázat = A 7 napról, 1997. július 17. 4. p.
Tanítói állás.

35.

Pályázat = A 7 napról, 1997. július 31. 4. p.
Tanítói állás.

36.

Iskola = A 7 napról, 1997. augusztus 14. 4. p.
A Szőnyi iskola várja a beiratkozni szándékozó tanulókat.

37.

Iskola = A 7 napról, 1997. augusztus 21. 4. p.
A Szőnyi iskola várja a beiratkozni szándékozó tanulókat.

38.

Vendégünk lesz Tókécs László = A 7 napról, 1997. augusztus 28. 2. p.
Ünnepi tanévnyitó.

39.

Tanfolyam = A 7 napról, 1997. szeptember 25. 4. p.
Szorobán-tanfolyam.

40.

Sajtótájékoztató = A 7 napról, 1997. október 30. 4. p.
Az első 100 nap eseményei és tanulságai.

41.

KÉRI Barnabás

Csúcsán áll a piramis : Egymást segítik a vásárhelyi református iskolák = Délvilág, 1997. november 04. 4. p.

Az 1997/98-as tanév kezdetéről.

42.

KRISTÓ Ágnes

A hagyomány követése : Az első száz nap értékelése a Bethlenben = A 7 napról, 1997. november 06. 23. p.

Az 1997/98-as tanév kezdetéről. KÉP is.

43.

A vér nélküli forradalom ünnepe : "Egynek lenni a reményben" : "Ahol zsarnokság van, ott zsarnokság van" = A 7 napról, 1998. március 19. 2. p.

A Szőnyi iskola március 15-i műsora a vásárhelyi ünnepségen.

44.

Az ige hosszú életet ígér : A reformáció ünnepén = A 7 napról, 1998. november 05. 17. p.

A reformáció ünnepén a Szőnyi iskola diákjai is műsort adtak.

45.

HERCZEGH Sándor

Békés ünnepség Vásárhelyen : Eleinkre emlékeztek : Dupla önkormányzati koszorúzás = A 7 napról, 1999. március 18. 3. p.

A Szőnyi iskola március 15-i műsora a vásárhelyi ünnepségen.

46.

Pályázatok = Reformátusok Lapja, május 23. 12. p.

A Szőnyi iskola igazgatói állására.

47.

GERHARDT József

Újra csapatversenyben = A 7 napról, 1999. augusztus 19. 8. p.

Hódiné Földesi Sára a Szőnyi iskola új igazgatója.

48.

HERCZEG Zsolt

Erős torony az Úr neve : A nyugalom útja Isten otthonába vezet : Kétszáz éves a Református Újtemplom = A 7 napról, 1999. szeptember 16. 12. p.

A Szőnyi iskola diákjai is részt vettek a Református Újtemplom fennállásának kétszázadik évét ünneplő eseményen.

49.

Kettős ünnep a Csúcsban = A 7 napról, 1999. október 07. 13. p.

Idősek Napja és október 6-i megemlékezés, előadást tartott Pintér István a Szőnyi iskola tanára.

50.

Régi-új elnökség : Közgyűlés és választás Vásárhelyen = Délvilág, 1999. december 16. 13. p.

A vásárhelyi Városi Diáksport Szövetség tagja lett a Szőnyi iskola.

51.

„Iskolaváró” = A 7 napról, 2000. január 27. 4. p.

Az iskola bemutatása az érdeklődőknek.

52.

Suliváró foglalkozások = Délvilág, 2000. január 29. 7. p.

Az iskola bemutatása az érdeklődőknek.

53.

„Iskolaváró” = A 7 napról, 2000. február 03. 4. p.

Az iskola bemutatása az érdeklődőknek.

54.

TÁBORI Szilvia

Feszültségoldó, játékos programok : „Suliváró” a Szőnyi Benjámín református iskolában = Délvilág, 2000. február 05. 1. p. (folyt. 6. p.).

Részletes tudósítás a „suliváró” foglalkozásokról.

55.

„Iskolaváró” = A 7 napról, 2000. február 10. 4. p.

Az iskola bemutatása az érdeklődőknek.

56.

„Iskolaváró” = A 7 napról, 2000. február 17. 4. p.
Az iskola bemutatása az érdeklődőknek.

57.

Suliváró = A 7 napról, 2000. február 24. 4. p.
Az iskola bemutatása az érdeklődőknek.

58.

[GERHARDT József]

Féldőben a Suliváró = A 7 napról, 2000. február 24. 28 p.
Bővebben a Sulivárókról.

59.

Suliváró = A 7 napról, 2000. március 02. 4. p.
Az iskola bemutatása az érdeklődőknek.

60.

„Iskolaváró” = A 7 napról, 2000. március 16. 4. p.
Az iskola bemutatása az érdeklődőknek.

61.

ARANY-TÓTH Attila

Magyarnak lenni szép! : A szabadság nem egyénre szabott. Rend, egyetértés,
összefogás kell = A 7 napról, 2000. március 23. 10. p.
Ünnepi műsor a Szőnyi iskola diákjaival.

62.

Kis biológusok : Vásárhely = Délvilág, 2000. április 05. 4. p.
Biológia szaktárgyi versenyt rendeztek a Szőnyi iskolában.

63.

Írásba adott sikerek = A 7 napról, 2000. április 06. 24. p.
Író-deák vers- és novellaíró pályázatot szőnyis eredményei.

64.

Biblia-tábor : Angol nyelvű = Délvilág, 2000. július 22. 6. p.
A Szőnyi iskolában nyitják meg a 10. jubileumi angol nyelvű Biblia tábort.

65.

KOROM András

Szív, értelem, szeretet : Jubileumi, angol nyelvű Biblia-tábor Vásárhelyen = Délvilág, 2000. július 25. 1. p. (folyt. 6. p.).

Beszámoló a táborról.

66.

Visszaköltöztek... : A szombati vásárhelyi oldalban = Délvilág, 2000. szeptember 08. 1. p.

A Szőnyi iskola ismét a Deák Ferenc utcán.

67.

KOROM András

Három év után visszaköltöztek : Új helyen a református általános = Délvilág, 2000. szeptember 09. 1. p. (folyt. 7. p.).

A Szőnyi iskola ismét a Deák Ferenc utcán.

68.

KOROM András

Talán jövőre visszakapják: Mikor lesz óvodájuk a vásárhelyi reformátusoknak? = Délvilág, 2000. szeptember 20. 1. p.

Az egyházi ingatlanok visszaadásáról, köztük a Szőnyi iskola épületéről.

69.

Győzött a Központi csapata : Helytörténeti vetélkedő a PMK-ban = A 7 napról, 2000. november 16. 5. p.

„Szülőföldem szép határa” című helytörténeti vetélkedő szőnyis részvétellel.

70.

Egészségvédelem = A 7 napról, 2000. november 30. 4. p.

Tégy egy lépést egészséged megőrzéséért programsorozat a Szőnyi iskolában.

71.

Egészségünkért a Szőnyiben : Nem kell csúfolni a szemüvegeseket = A 7 napról, 2000. december 14. 9. p.

Tégy egy lépést egészséged megőrzéséért programsorozat a Szőnyi iskolában.

72.

Karácsonyi ünnepek = A 7 napról, 2000. december 21. 4. p.

A Szőnyi iskola karácsonyi programja a Református Újtemplomban.

(a repertóriumot összeállította: Sulyok Csaba)

Tulipántlika 2023 zárókép